

SB-0250

Third Year B. A. Examination

March / April – 2011

Psychology : Paper - I

(Methodology in Psychology & Statistics)

(New Course)

Time : Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
T. Y. B. A.

Name of the Subject :
Psychology-1

Subject Code No. : 0 2 5 0 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) પ્રશ્નની જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ સૂચવે છે.

- ૧ (અ) નીચેના પદોની વ્યાખ્યા આપો : ૫
- (૧) પ્રચલ
(૨) બહુલક
(૩) મનોભૌતિક પદ્ધતિ
(૪) વસ્તી
(૫) નિદર્શ
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોનાં દર્શાવ્યા મુજબ ઉત્તર આપો : ૫
- (૧) પ્રશ્નાવલિની બે મર્યાદાઓ જણાવો.
(૨) નિરિક્ષણનાં બે પ્રકાર જણાવો.
(૩) પ્રસારમાનનાં બે માપનાં નામ આપો.
(૪) મધ્યકનાં બે ફાયદા જણાવો.
(૫) સ્પષ્ટીકરણનાં બે મૂલ્યો સૂચવો.
- ૨ સર્વેક્ષણની વ્યાખ્યા આપી, સામાજિક સર્વેક્ષણનાં આયોજનની મુખ્ય સમસ્યાઓ સવિસ્તર સમજાવો. ૧૪

અથવા

- ૨ લઘુત્તમ ફેરફાર પદ્ધતિ સવિસ્તર સમજાવો. ૧૪

- ૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિશે લખો : ૧૪
- (૧) મનોવિજ્ઞાનનાં પ્રયોગમાં ભૂલનાં પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
 (૨) મુલાકાત લેનાર અધિકારીનાં કેવા ગુણ હોવા જોઈએ ? – ચર્ચો.
 (૩) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનાં પ્રકારો વર્ણવો.
 (૪) વિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપી, વૈજ્ઞાનિકનાં લક્ષણો વર્ણવો.

- ૪ (અ) આપેલા આવૃત્તિ વિતરણ પરથી કોઈ પણ બે માપની ગણતરી કરો : ૮
- (૧) મધ્યક (૨) મધ્યસ્થ
 (૩) ચોથો દશાંશક(D4) (૪) ૮૦મો શતાંશક (P80)

વર્ગલંબાઈ(ci)	આવૃત્તિ(f)
30-39	1
40-49	4
50-59	14
60-69	20
70-79	22
80-89	12
90-99	2
N=75	

- (બ) પ્રશ્ન નં. ૪ (અ)માં આપેલા આવૃત્તિ વિતરણને આધારે સરેરાશ વિચલન(AD) શોધો. ૬

- ૫ (અ) નીચે દસ વિદ્યાર્થીઓનાં તર્કશાસ્ત્ર અને માનસશાસ્ત્રનાં ગુણ આપ્યા છે આ બે વિષયોનાં ગુણ વચ્ચેનો સહસંબંધાંક શોધો : ૬

વિદ્યાર્થી ક્રમાંક :	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
તર્કશાસ્ત્રનાં ગુણ :	42	57	53	75	88	45	56	80	72	33
માનસશાસ્ત્રનાં ગુણ :	33	21	80	20	33	90	80	33	20	99

- (બ) પ્રશ્ન નં. ૪ (અ)માં આપેલા આવૃત્તિ વિતરણ પરથી પ્રમાણિત વિતરણ(SD) શોધો. ૬

- (ક) ટૂંકી નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૬
- (૧) પ્રશ્નાવલિ રચનામાં કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ ?
 (૨) બહુલક અને ચતુર્થક વિચલન શોધવાની રીતો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Figures to the right indicate full marks of the question.

- 1 (a) Define the following terms : 5
(i) Parameter
(ii) Mode
(iii) Psychophysical method
(iv) Population
(v) Sample
- (b) Answer the following questions as directed : 5
(i) State the limitations of questionnaire.
(ii) Indicate two types of observation.
(iii) Give any two measurement of variability.
(iv) State two advantages of mean.
(v) Suggest any two values of explanation.
- 2 Define survey and explain in detail the basic problems in planning social survey. 14
- OR**
- 2 Explain in detail the method of minimal changes. 14
- 3 Answer any two of the following questions : 14
(i) Explain with illustrations the types of errors occurring in psychological experiments.
(ii) What are the characteristics of an interviewing officer ?
(iii) Describe the types of psychological test.
(iv) Define science and describe the characteristics of a scientist.
- 4 (a) Compute any **two** measures of the frequency table given below : 8
(i) Mean (ii) Medium
(iii) D4 (iv) P80

Class interval(ci)	Frequency(f)
30-39	1
40-49	4
50-59	14
60-69	20
70-79	22
80-89	12
90-99	2
	N=75

- (b) Compute average deviation (AD) from the data given in question No. 4 (a). 6
- 5 (a) Here are the marks obtained 10 students in Logic and Psychology. Find the coefficient of correlation between the marks of these two subjects : 6

Student No. :	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Marks in Logic :	42	57	53	75	88	45	56	80	72	33
Marks in Psycholog :	33	21	80	20	33	90	80	33	20	99

- (b) Compute standard deviation (SD) from the data given in question No. 4 (a). 6
- (c) Write short note : (any **one**) 6
- (i) What point should be boarns in mind while framing a questionnaire ?
- (ii) Methods of mode and quartile deviation.